

Nr 7

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1955/56 under s j u n d e huvudtiteln, avseende anslagen inom finansdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

Finansdepartementet

1:o) **Finansdepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under sjunde huvudtiteln (punkt 1, s. 1—3 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1955) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga av departementschefen förordade ändringar i den för finansdepartementet gällande personalförteckningen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för finansdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till Finansdepartementet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 553 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 522 100 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom en av den år 1954 beslutade grundlönerregleringen föranledd omräkning av anslagsposterna i avlöningsstaten ävensom vissa automatiska kostnadsförändringar,

att en extra byråchefstjänst i 37 lönegraden nyinrättas, med placering å departementets rättsavdelning;

att en extra ordinarie expeditionsvaktstjänst i 10 lönegraden nyinrättas;

samt att — i enlighet med vad chefen för civildepartementet härutinnan anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor — en tjänst som kansliskrivare i Ca 15 å regeringsrättsbyrån uppflyttas till tjänst som förste kansliskrivare i Ca 17.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöning till departementschefen 37 700 (+ 6 200) kronor;

avlöningar till ordinarie tjänstemän 603 800 (+ 147 900) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 684 800 (+ 178 500) kronor;

örsligt tillägg 226 700 (— 301 700) kronor.

Anslaget beräknas alltså till 1 553 000 (+ 30 900) kronor.

Utskottet. Med erinran att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under för flera huvudtitlar gemensamma frågor fram-

lagda förslag om uppflyttning av en kansliskrivartjänst i finansdepartementet till förste kansliskrivartjänst och då vad Kungl. Maj:t i övrigt i detta sammanhang föreslagit icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för finansdepartementet gällande personalförteckningen uppföra en förste kansliskrivartjänst i Ca 17 och avföra en kansliskrivartjänst i Ca 15;

b) godkänna följande avlöningsstat för finansdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöning till departementschefen	37 700
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	603 800
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal.....	684 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	226 700

Summa kronor 1 553 000

c) till *Finansdepartementet*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 553 000 kronor.

2:o) **Finansdepartementet: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 3 och 4) föreslagit riksdagen att till Finansdepartementet: Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 641 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 600 000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär,

att anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 800 kronor;

att delposten till bränsle, lyse och vatten för annat än eget behov uppräknas med 18 000 kronor;

att i och för erforderlig utbyggnad av kanslihusets telefonväxel under delposten till övriga expenser för annat än eget behov anvisas ett belopp av 17 000 kronor, varav 15 000 kronor utgör engångsbelastning och 2 000 kronor permanent utgiftsökning;

att nyssnämnda delpost därjämte uppräknas med 500 kronor, avseende vissa kostnader för kanslihusets gemensamma serviceorgan, varemot delposten till övriga expenser för eget behov, som f. n. belastas med sistsagda kostnader, sänkes med motsvarande belopp;

samt att anslagsposten till publikationstryck höjes med 5 200 kronor.

Anslaget föreslås i enlighet härmed för nästa budgetår skola uppföras med 641 000 (+ 41 000) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Finansdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 641 000 kronor.

3:o) **Vissa kostnader för nationalbudgetarbetet m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 4) föreslagit riksdagen att till *Vissa kostnader för nationalbudgetarbetet m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 55 000 kronor.

Enligt beslut av Kungl. Maj:t har inrättats en delegation för överläggningar rörande den ekonomiska politiken — benämnd samarbetsdelegationen — och en nämnd för planering av ekonomiska stabiliseringsåtgärder — stabiliseringsnämnden — ävensom ett för delegationen och nämnden gemensamt organ för samråd med konjunkturinstitutet och näringslivets utredningsinstitut, benämnt utredningsrådet. I samband härmed har den förutvarande nationalbudgetdelegationens verksamhet upphört.

Det totala medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1955/56 beräknar departementschefen till 100 000 kronor, vilket innebär en höjning med 45 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Vissa kostnader för nationalbudgetarbetet m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kronor.

Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

4:o) **Kammarkollegiet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 5 och 6) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kammarkollegiet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, *dels ock* till Kammarkollegiet: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 826 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 821 300 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom vissa automatiska utgiftsändringar, att för bestridande av kostnaderna för motsedd dubblering av förste advokatfiskalstjänsten under del av nästa budgetår anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän uppräknas med i runt tal 10 000 kronor.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 516 000 (+ 136 000) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 200 000 (+ 43 200) kronor;

rörligt tillägg 110 000 (— 174 500) kronor.

Anslaget föreslås skola för nästa budgetår uppföras med ett till 826 000 (+ 4 700) kronor avrundat belopp.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må
 a) godkänna följande avlöningsstat för kammarkollegiet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	516 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	200 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	110 000
	Summa kronor 826 000

b) till *Kammarkollegiet*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 826 000 kronor.

5:o) **Kammarkollegiet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 6), vilket innebär en anslagsökning med 5 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kammarkollegiet*: Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 68 900 kronor.

6:o) **Statskontoret: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, s. 7--9) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga av departementschefen förordad ändring i den för statskontoret gällande personalförteckningen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statskontoret, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till Statskontoret: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 393 400 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 372 800 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom av grundlöneregleringen föranledd omräkning av avlöningsstatens anslagsposter ävensom vissa automatiska kostnadsändringar,

att med hänsyn till den fortgående ansvällningen av arbetsuppgifterna inom statskontorets pensionsbyrå denna tillföres en ny extra tjänst i 27 lönegraden;

samt att en tjänst som kontorsbiträde i Ce 8 indrages och sex sådana tjänster överföres å ordinarie stat.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 903 000 (+ 254 200) kronor;
 avlöningar till icke-ordinarie personal 306 600 (+ 50 100) kronor;
 rörligt tillägg 183 800 (— 283 700) kronor.

Anslaget föreslås alltså skola uppföras med 1 393 400 (+ 20 600) kronor.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i statskontorets personalförteckning uppföra ytterligare sex kontorsbiträdestjänster i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för statskontoret, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	903 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	306 600
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	183 800

Summa kronor 1 393 400

c) till *Statskontoret*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 393 400 kronor.

7:o) *Statskontoret*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 9 och 10), vilket innebär en anslagsökning med 5 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statskontoret*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 402 500 kronor.

8:o) *Kammarrätten*: *Avlöningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 8, s. 10—12) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i kammarrättens personalförteckning vidtaga av departementschefen förordade ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kammarrätten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till *Kammarrätten*: *Avlöningar* för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 174 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 2 160 900 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom omräkning av vissa anslagsposter i avlöningsstaten ävensom vissa automatiska utgiftsändringar, att en tjänst som förste kansliskrivare (registrator) i Ce 17 på aktuarietkontoret, en tjänst som kansliskrivare i Ce 15 på sekreterarexpeditionen och fem kontorsbiträ-

destjänster i Ce 8 överföres till ordinarie stat, varjämte en å övergångsstat uppförd tjänst som kansliskrivare i Ca 15 avföres från personalförteckningen.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 999 000 (+ 288 900) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 28 000 (— 3 000) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 914 000 (+ 190 900) kronor;
rörligt tillägg 233 000 (— 463 700) kronor.

Anslaget föreslås alltså skola uppföras med 2 174 000 (+ 13 100) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i kammarrättens personalförteckning vidtaga de ändringar, som i statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1955 angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för kammarrätten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	999 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	28 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.....	914 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	233 000
	<hr/>
	Summa kronor 2 174 000

c) till Kammarrätten: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 174 000 kronor.

9:o) **Kammarrätten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 12 och 13), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Kammarrätten: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 87 600 kronor.

10:o) **Kammarrätten: Kammarrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 13), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Kammarrätten: *Kammarrättens årsbok* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kronor.

11:o) Väckta motioner om anordnande av en folkräkning år 1955. I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sandler m. fl.* (I: 239) och den andra inom andra kammaren av herr *Svensson i Ljungskile m. fl.* (II: 373), har hemställts, att riksdagen måtte dels besluta, att en folkräkning skall anordnas år 1955 i huvudsaklig anslutning till statistiska centralbyråns förslag men med sådana inskränkningar i omfattningen, som motionärerna i besparingssyfte föreslagit, dels bevilja för ändamålet erforderliga medel.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Birger Andersson* och *Pettersson* (I: 240) och den andra inom andra kammaren av herr *Andersson* i Brämhult *m. fl.* (II: 374), hemställts, att riksdagen måtte besluta dels att folkräkning verkställas 1955, dels att till Statistiska centralbyrån för budgetåret 1955/56 anvisas de för ändamålet erforderliga medlen.

I fråga om motiveringen för dessa förslag får utskottet hänvisa till motionerna I: 239 och II: 374.

Över motionerna I: 239 och II: 373 har, efter därom gjord framställning, utlåtanden avgivits av *statistiska centralbyrån, statskontoret, arbetsmarknadsstyrelsen, socialstyrelsen* och *bostadsstyrelsen*. Vidare har *Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation, Svenska arbetsgivareföreningen, Svenska stadsförbundet, Svenska landstingsförbundet* och *Svenska landskommunernas förbund* beretts tillfälle att yttra sig över motionerna.

Statistiska centralbyrån, som haft att yttra sig över motionerna I: 239 och II: 373 i vad avser anordnandet av en folkräkning efter de i motionerna uppdragna riktlinjerna samt kostnaderna härför, har anfört i huvudsak följande.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1955/56 har statistiska centralbyrån framlagt en plan för en folkräkning innevarande år. Planen har utarbetats efter samråd med representanter för vissa av de myndigheter, som i större utsträckning utnyttjat 1950 års folkräknings tabellmaterial. Till planen har fogats en preliminär uppskattning av kostnaderna för en ny folkräkning. Enligt denna beräkning skulle totalkostnaderna uppgå till 3 385 000 kronor, varav personalkostnader 1 950 000 kronor, ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning 1 100 000 kronor, ersättning till utredningsinstitutet för intervjuundersökning 100 000 kronor, publikationstryck 75 000 kronor och övriga utgifter 160 000 kronor. Av nämnda kostnader har ett belopp av 604 000 kronor beräknats för budgetåret 1955/56.

Enligt den framlagda planen skulle folkräkningen utföras såsom en totalräkning med huvudvikten lagd på redovisningen av de minsta regionala enheterna. Viss omläggning av bearbetningen har planerats, varigenom folkräkningsresultaten komma att föreligga tidigare än hittills.

Planen uppftar färre programpunkter än 1945 års och 1950 års folkräkningar. Programmet har sålunda i huvudsak inskränkts till de båda huvudgrenarna, statistiken över ålder, kön och civilstånd samt statistiken över yrke. En fördelning av utländska undersåtar och i utlandet födda personer har på grund av därom uttalat önskemål även upptagits på folkräkningspro-

grammet. Däremot ingår ej någon bearbetning av uppgifterna om hushåll, enär denna bearbetning innefattats i av bostadsstyrelsen framlagt förslag om en samtidigt med folkräkningen utförd bostadsräkning.

De statistikgrenar, beträffande vilka motionärerna föreslagit inskränkningar i den av statistiska centralbyrån föreslagna bearbetningen, gälla yrkesstatistiken samt statistiken över utländska undersåtar och utrikes födelseort. I planen för folkräkningen har statistiska centralbyrån räknat med en mindre omfattande bearbetning av yrkesuppgifterna än år 1950. Vad bearbetningen efter näringsgren angår, varpå motionärerna närmast haft uppmärksamheten riktad, har statistiska centralbyrån föreslagit en begränsning till huvud- och undergrupper i fråga om vissa näringsgrenar. Vid de överläggningar med representanter för ett antal myndigheter och organisationer, som ägde rum i samband med utarbetandet av planen för en ny folkräkning, framlades två olika alternativ beträffande omfattningen av bearbetningen efter näringsgren, det ena upptagande endast huvud- och undergrupper och det andra därjämte ett begränsat antal detaljgrupper, huvudsakligen inom industri och hantverk samt samfärdsel. Det sistnämnda alternativet förordades av de närvarande representanterna, som företrädde bl. a. arbetsmarknadens organ, och lades av denna anledning till grund för den av statistiska centralbyrån framlagda planen för bearbetningen efter näringsgren. Den i motionen föreslagna inskränkningen vid bearbetningen av yrkesstatistiken överensstämmer med det förstnämnda alternativet, som är mindre arbetskrävande och därför drager mindre kostnader. Bearbetningens omfattning i de båda fallen framgår av bifogade förslag till näringsgrensschema.¹

Motionärerna ha vidare föreslagit slopande av statistiken över utländska undersåtar och utrikes födda personer. De besparingar, som härigenom kunna göras, äro ej av mera betydande storlek.

I motionerna har även ifrågasatts slopande av den intervjuundersökning rörande det för yrkesräkningen använda uppgiftsmaterialets tillförlitlighet, som statistiska centralbyrån föreslagit. Undersökningar av detta slag ha framgångsrikt utförts i andra länder. Det finns anledning antaga, att en intervjuundersökning kommer att bli av stort värde såväl för användningen av folkräkningens resultat som för planeringen av framtida yrkesräkningar. Eftersom resultaten av undersökningen beräknas föreligga redan budgetåret 1955/56, kunna vissa översiktsdata rörande befolkningens yrkesfördelning redovisas relativt tidigt.

Statistiska centralbyrån anser, att en folkräkning innevarande år bör utföras i enlighet med den plan, som ämbetsverket efter överläggningar med representanter för arbetsmarknadens och näringslivets organ samt andra statistikkonsumenter framlagt i sina anslagsäskanden för nästkommande budgetår. Skulle riksdagen emellertid besluta att en folkräkning skall företagas efter de av motionärerna uppdragna riktlinjerna, kan det av centralbyrån begärda anslaget reduceras enligt efterföljande kalkyl.

De besparingar, som kunna vinnas genom ett slopande av den föreslagna intervjuundersökningen, uppgå till 100 000 kronor, som helt falla på budgetåret 1955/56. Besparingar genom en mindre detaljerad bearbetning av yrkesstatistiken och ett slopande av statistiken över utländska undersåtar och i utlandet födda personer kunna beräknas till följande belopp:

¹ Här ej medtaget.

	Totalt	Därav under budgetåret 1955/56
Personalkostnader	350 000	100 000
Ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning	150 000	100 000
Övriga utgifter	20 000	5 000
	<hr/>	<hr/>
Summa kronor	520 000	205 000

Vid dessa beräkningar har statistiska centralbyrån beaktat den i motionerna uttalade önskvärdheten av att vissa beräknade kostnader under nästkommande budgetår överflyttas till ett följande budgetår.

Statistiska centralbyrån har redan i sin plan för folkräkningen framhållit, att det är förenat med stora vanskligheter att i förväg göra en tillförlitlig kalkyl över totalutgifterna för en folkräkning, som sträcker sig flera år framåt i tiden, och att en kalkyl avseende de sammanlagda kostnaderna endast kan bli likvärdig med en uppskattning, där en vid marginal måste göras för rubbningar i kalkylen. Detta förbehåll gäller även nedanstående sammanställning av kostnaderna för en folkräkning i enlighet med det förslag till inskränkning av bearbetningen, som motionärerna framlagt.

	Totalt	Därav under budgetåret 1955/56
Personalkostnader	1 600 000	196 000
Ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning	950 000	75 000
Publikationstryck	75 000	—
Övriga utgifter	140 000	28 000
	<hr/>	<hr/>
Summa kronor	2 765 000	299 000

Statistiska centralbyrån anser, att för folkräkningens ledare bör från den 1 juli 1955 inrättas ett förordnande som byråchef i lönegrad Ca 37 med vikariatslön. Såsom ledarens närmaste medhjälpare erfordras en förste aktuarie i lönegrad Ca 29 och en förste aktuarie i lönegrad Ca 27, båda med vikariatslön. Följande antal tjänstemän i lägst lönegrad 17 äro vidare behöfliga: 2 aktuarier eller amanuenser (lönegrad 19—25 enligt bestämmelserna om reglerad beföringsgång) och en förste kansliskrivare (lönegrad 17). Behovet av tjänsterna i lönegraderna 17—29 inträder successivt under första budgetåret.

Därest beslut fattas om folkräkning innevarande år, äro liksom vid 1950 års folkräkning granskningsnämnder erforderliga enligt i huvudsak samma bestämmelser som de i förordningen den 2 juni 1950 (nr 256) meddelade. Efter författningsändringar år 1953 (1953: 93 och 349) gälla numera enligt 38 § 1 mom. folkbokföringsförordningen och 3 § mantalsskrivningskungörelsen sådana bestämmelser om mantalssuppgifter, att bestämmelserna, i den mån de icke kunna ändras genom beslut av Kungl. Maj:t i administrativ ordning, synas godtagbara även för folkräkningens genomförande, såvitt på detta stadium kan bedömas. Med hänsyn till det uppkomna läget ifrågasätter ämbetsverket, huruvida icke riksdagen, därest en folkräkning beslutas, lämpligen kunde bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de för folkräkningens genomförande erforderliga författningsbestämmelserna.

Statskontoret har — under framhållande att folkräkningarna åren 1935 och 1945 föranletts av särskilda omständigheter samt med erinran att statsutskottet vid 1950 års riksdag gav uttryck åt vissa betänkligheter mot det då aktuella förslaget om anordnande av folkräkning sistnämnda år — i rådande statsfinansiella läge icke funnit tillrädligt att motionerna vinner bifall.

Arbetsmarknadsstyrelsen har förklarat sig helt dela motionärernas uppfattning att en återgång till folkräkningar med tio års intervaller skulle innebära en allvarlig försämring för lokaliserings- och planeringsverksamheten samt samhällsvetenskaplig forskning på detta område samt har sammanfattningsvis uttalat att ett slopande av 1955 års folkräkning skulle medföra betydande olägenheter och försvåra fullgörandet av många av de arbetsuppgifter som åvilar styrelsen. Styrelsen har därför livligt tillstyrkt att folkräkning anordnas under innevarande år.

Socialstyrelsen har — under framhållande att, för tillgodoseende av behovet av familje- och hushållsstatistik, folkräkningens program bör utökas på denna punkt — livligt tillstyrkt att folkräkning kommer till stånd år 1955.

Bostadsstyrelsen har funnit det angeläget att såväl en folkräkning som en bostadsstatistisk undersökning — i sistnämnda hänseende har styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 september 1954 gjort framställning — kommer till stånd inom den närmaste tiden och samtidigt. Enligt styrelsens mening vore det olyckligt om den föreslagna intervjuundersökningen skulle slopas.

Landsorganisationen anser att motionärerna redovisat starka skäl för att praxis sedan 1930 med folkräkningar vart femte år inte brytes. Särskilt för kommunernas detaljplanering av bostadspolitiken, yrkesutbildnings- och skolpolitiken, utbyggandet av de sociala anordningarna m. m. är enligt Landsorganisationens uppfattning folkräkningsuppgifter nödvändiga. Landsorganisationen finner en begränsad folkräkning, som ger upplysning om de väsentligaste befolkningsstatistiska data, vara att föredra framför en folkräkning, vars resultat sent framkommer och för vilken kostnaderna kan anses bli höga i förhållande till resultatens aktualitetsvärde.

Tjänstemännens centralorganisation finner de skäl som motionärerna anfört starkt tala för ett bifall till deras hemställan. De snabba förändringarna av yrkesförhållandena i samhället gör det enligt organisationens mening nödvändigt att kontinuerligt följa utvecklingen, om den samhällsvetenskapliga forskningen skall kunna ha tillgång till aktuella uppgifter om dessa förhållanden.

Svenska arbetsgivareföreningen åberopar såsom eget utlåtande ett utav *Industriens utredningsinstitut* på arbetsgivareföreningens uppdrag avgivet yttrande. Däri understryker institutet starkt industriens behov av uppgifter av den art som framkommer vid folkräkningarna. Ett intervall mellan folkräkningarna på tio år anses vara en alltför lång tid för att man rimligen skall tillgodose nämnda behov. Ur industriens synpunkt är det, framhåller

institutet, givetvis just uppgifterna angående yrke och yrkesverksamhet i kombination med andra uppgifter som i samband med folkräkningarna är av primärt intresse. Med stöd av det sagda föreslår institutet att en folkräkning anordnas år 1955 i anslutning till den av centralbyrån upprättade planen; samtidigt ställer sig institutet något tveksamt till den i motionerna framförda tanken på en inskränkning av yrkesredovisningen.

Svenska stadsförbundet uttalar, att det skulle te sig egendomligt om staten vid en tidpunkt då intresset för befolkningsstatistik i medvetande om dess värde blivit allmänt känt bland kommunalmännen avstode från att följa det upp gjorda tidsschemat för folkräkningarnas hållande, och tillstyrker därför bifall till motionsförslaget.

Svenska landstingsförbundet finner något oavvisligt behov av en folkräkning innevarande år knappast föreligga ur landstingens synpunkt.

Svenska landskommunernas förbund slutligen finner det ur landskommunala synpunkter önskvärt att den föreslagna folkräkningen anordnas i huvudsaklig anslutning till centralbyråns plan men med de kostnadsbesparande inskränkningar i omfattningen, som kan vara möjliga utan att det väsentliga syftet förfelas.

Utskottet. Allmänna folkräkningar har i vårt land, med början år 1860, verkställts vart tionde år; därjämte har folkräkningar varit anordnade åren 1935 och 1945. I flertalet av de länder, där folkräkningar förekommer, har de pläгат verkställas sådana år, vilkas tal kan jämnt delas med tio. Exempelvis år 1950 ägde folkräkningar rum i inte mindre än inemot 40 länder. När riksdagen år 1950 anslog medel för anordnande av en folkräkning samma år skedde detta också bl. a. mot bakgrunden av önskemålet att vårt land icke saknades i ett sådant internationellt sammanhang. Samtidigt uttalade emellertid riksdagen, att riksdagen med sitt berörda ställningstagande icke tagit ståndpunkt till frågan, huruvida allmän folkräkning borde anordnas år 1955. Det borde bli beroende på närmare erfarenheter, om och i vilken omfattning en folkräkning borde komma till stånd sistnämnda år eller om nästföljande folkräkning utan mera avsevärd olägenhet kunde anstå till 1960.

När nu frågan om anordnande under innevarande år av en folkräkning i Sverige motionsvägen dragits under riksdagens prövning, har utskottet, efter övervägande av olika på frågan inverkan de faktorer, kommit till den uppfattningen, att — oaktat i 10 § kungörelsen 1949: 702 med vissa bestämmelser angående befolkningsstatistiken intagen föreskrift om att allmän folkräkning skall verkställas år 1950 och därefter vart femte år — en folkräkning icke för närvarande bör komma till stånd. Frånsett att, såvitt nu är bekant, folkräkningar annorstädes än i vårt land år 1955 icke kommer att anordnas i flera länder än Danmark och Norge, anmäler sig till en början kostnadssynpunkten. Statistiska centralbyråns egna beräkningar slutar på en sammanlagd kostnad av 3 385 000 kronor, varav på nästkommande budgetår skulle falla drygt 600 000 kronor. Även vid iakttagande av de in-

skränkningar i det av centralbyrån uppgjorda folkräkningsprogrammet, som i besparingssyfte förordas i motionerna I: 239 och II: 373, kvarstår en totalkostnad för den tillämnade folkräkningen av bortåt 3 miljoner kronor, därav för nästkommande budgetår omkring 300 000 kronor. Likväl skulle enligt vad som utläses ur de över motionerna avgivna remissyttrandena, det statistiska slutresultatet inte komma att motsvara de krav på materialets fullständighet, som uppställts från myndigheters, kommuners och övriga berörda organs sida. Över huvud taget torde resurser inte föreligga att omedelbart tillgodose samtliga de önskemål i fråga om förbättrad statistik i skilda hänseenden, berörande såväl ekonomisk som annan statistik, som myndigheterna m. fl. framfört och som omspanner så skilda grenar som exempelvis universitetsstatistik och prognosinstitut, arbetslöshetsstatistik, sysselsättningsstatistik, lönestatistik, företagsregister, lagerstatistik, kriminalstatistik, utrikeshandels statistik, nationalproduktberäkningar och samordning av transportstatistik. Under alla förhållanden lär således en avvägning mellan de olika önskemålen bli ofrånkomlig. Ihågkommas bör vidare det samband som folkräkningsfrågan har med spörsmålet om en bostadsstatistisk undersökning och som närmare berörts av bostadsstyrelsen i dess yttrande över motionerna I: 239 och II: 373. Eftersom något utrymme för anordnande av en bostadsräkning under innevarande år inte lär förefinnas, utgör detta enligt utskottets mening ytterligare ett skäl till att inte anordna någon folkräkning år 1955.

Utskottet vill slutligen inte underlåta att framhålla att man — med tanke på den snabbhet, som kännetecknar den tekniska utvecklingen i fråga om maskiner för hålkortsbearbetning m. m. — torde ha fullgod anledning räkna med att materialet från en folkräkning anordnad vid en senare tidpunkt än 1955 kan bli tillgängligt förhållandevis tidigare än vad som är möjligt med anlåtande av f. n. till buds stående resurser. Tidsintervallet mellan slutresultaten från 1950 års ännu ej helt avslutade folkräkning och en folkräkning anordnad exempelvis år 1960 kan därför på goda grunder bedömas bli betydligt mindre än tio år, vilket självfallet måste vara ägnat att minska olägenheterna för de planerande organen av ett uppskov med den innevarande år ifrågasatta folkräkningen. Det synes utskottet i dagens läge innebära en välbetänkt åtgärd, om de medel som skulle erfordras för anordnande av en folkräkning år 1955 i stället investerades i en maskinutrustning, som gör det möjligt att avsevärt snabbare än för närvarande färdigställa resultaten av en vid en senare tidpunkt anordnad folkräkning.

Av det anförda följer att utskottet avstyrker bifall till det i motionerna I: 239 och II: 373 samt I: 240 och II: 374 framförda förslaget om anordnande av en folkräkning år 1955. Till motionernas hemställan om anvisande av medel för folkräkningen såvitt berör statistiska centralbyråns anslag till avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet och till omkostnader återkommer utskottet under punkterna 12 och 14.

Här hemställer utskottet,

att motionerna I: 239 och II: 373 samt I: 240 och II: 374, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, icke må av riksdagen bifallas.

12:o) **Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 11, s. 13—22) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för statistiska centralbyrån gällande personalförteckningen uppföra en tjänst som byråchef i Ce 37, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statistiska centralbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 259 300 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 2 142 900 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom teknisk omräkning av avlöningsstatens anslagsposter ävensom vissa automatiska kostnadsändringar,

att ett belopp av 8 000 kronor anvisas såsom tillfällig förstärkning för färdigställande av tilläggsförteckningen över ämbetsverkets arkiv för 1940-talet;

att medel anvisas för förstärkning av arbetskraften vid centrala automobilregistret med 3 1/2 kontorsbiträden i Cg 8, i samband varmed ett belopp av 5 000 kronor till tillfällig arbetskraft indrages;

att den för utarbetande av personalstatistik avsedda arbetskraften förstärkes med en tjänst som förste aktuarie i Cg 27 samt 1/2 amanuensjänst i och för statistikarbete rörande personal inom det statliga och statsunderstödda verksamhetsområdet samt att för samma ändamål medel anvisas för biträdeshjälp 24 biträdesmånader;

att centralbyrån tillföres en halv amanuens och 1 1/2 kontorsbiträde för arbetet med vinststatistiken samt ett halvtidsanställt kontorsbiträde för lämnande av vissa uppgifter till de allmänna centralsjukkassorna;

att chefen för statistiska centralbyråns maskincentral — f. n. placerad såsom byråchef med vikariatslön — erhåller extra ordinarie anställning såsom byråchef i Ce 37, varvid förutsättes, att avlöningskostnaden liksom hittills helt bestrides från anslaget till ämbetsverkets maskincentral;

att i enlighet med vad chefen för civildepartementet härutinnan anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor en kontoristtjänst i Ce 13 vid jordbruksstatistiska avdelningen uppflyttas till kansliskrivartjänst i Ce 15;

att för tillfällig arbetskraft vid arbetet med den historisk-statistiska delen av Statistisk årsbok jämväl för nästa budgetår anvisas 4 000 kronor;

samt att för småprotokollrenovationer m. m. beräknas ett med 2 000 kronor förhöjt belopp.

Beträffande statistiska centralbyråns hemställan om bemyndigande att för täckande av kostnaderna för de administrativa och kamerala göromål, som för maskincentralens räkning fullgöres av centralbyråns kansli, an-

vända av maskincentralen till centralbyrån erlagda ersättningsbelopp erinrar departementschefen om att han vid anmälan av motsvarande hemställan föregående år förordade, att det skulle ankomma på Kungl. Maj:t att, efter framställning från centralbyrån, årligen pröva i vilken utsträckning det ifrågasatta bemyndigandet borde lämnas. Detta förslag mötte ingen erinran från Kungl. Maj:ts eller riksdagens sida. Anledning torde — framhåller departementschefen — saknas att nu frågå ett dylikt förfarande; att detta utvidgas att avse även de motsvarande ersättningsbelopp, som av statistiska centralbyråns utredningsinstitut erlægges till centralbyrån, tillstyrker departementschefen.

I detta sammanhang erinrar departementschefen om sin under förevarande anslagspunkt i föregående statsverksproposition gjorda anmälan, att Kungl. Maj:t — i syfte att tillfälligt förstärka den juridiskt-administrativa personalen inom centralbyrån — beslutat att en tjänst såsom förste byråsekreterare i Ca 27 finge dubbleras, samt föreskrivit, att kostnaderna härför, utom rörligt tillägg och däremot svarande lönetillägg, skulle bestridas från anslagsposten till ordinarie tjänstemän. Därest en sådan förstärkning skulle vara erforderlig även under nästa budgetår, förutsättes kostnaderna härför böra bestridas på enahanda sätt.

På av statistiska centralbyrån anförda skäl förordar departementschefen en överföring av medel från ordinarieposten till icke-ordinarieposten. Med hänsyn till att departementschefen icke kunnat tillstyrka att någon folkräkning anordnas år 1955, varav följer att antalet förordnanden vid särskilda undersökningar skulle minskas, har det av centralbyrån föreslagna beloppet 250 000 kronor ansetts böra begränsas till 150 000 kronor. Vidare föranleder den av 1954 års riksdag godkända grundlönerregleringen en omräkning av avlöningsstatens anslagsposter.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 1 338 600 (+ 182 800) kronor;
 avlöningar till icke-ordinarie personal 600 200 (+ 363 800) kronor;
 rörligt tillägg 320 500 (— 430 200) kronor.

Anslaget föreslås sålunda skola beräknas till 2 259 300 (+ 116 400) kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 11 omnämnda *motionerna I: 239 och II: 373* samt *I: 240 och II: 374*, såvitt de berör ifrågasvarande anslag.

Utskottet. Med erinran att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under för flera huvudtitlar gemensamma frågor framställda förslag om uppflyttning av en kontoristtjänst i Ce 13 vid centralbyråns jordbruksstatistiska avdelning till kansliskrivartjänst i Ce 15 och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet, under hänvisning jämväl till vad utskottet under punkt 11 anfört och hemställt,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 239 och II: 373 samt I: 240 och II: 374, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för statistiska centralbyrån gällande personalförteckningen uppföra en tjänst som byråchef i Ce 37;

b) godkänna följande avlöningsstat för statistiska centralbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	1 338 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	600 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	320 500
Summa kronor	2 259 300

c) till *Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 259 300 kronor.

13:o) **Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal vid 1950 års folkräkning.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 22 och 23) föreslagit riksdagen att till Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal vid 1950 års folkräkning för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 55 600 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 216 800 kronor.

Departementschefen, som inhämtat att arbetet med 1950 års folkräkning undergått en viss försening, främst på grund av nödvändiga kompletteringar av inkommande material för inkomst- och förmögenhetsundersökningarna, har med hänsyn härtill förklarat sig icke ha någon erinran mot att av centralbyrån äskat anslagsbelopp, 55 600 kronor, anvisas för nästa budgetår.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal vid 1950 års folkräkning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 55 600 kronor.

14:o) **Statistiska centralbyrån: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 13, s. 24—27) föreslagit riksdagen att till Statistiska centralbyrån: Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 782 500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 839 400 kronor.

Statistiska centralbyrån har hemställt, att anslaget höjes med 270 400 kronor enligt följande:

	Ökning	Minskn.
1. Sjukvård m. m.	5 000	
2. Reseersättningar	1 000	
3. Bränsle, lyse och vatten	1 000	
4. Övriga expenser		30 500
5. Publikationstryck		35 000
6. Övriga utgifter: Ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning	230 900	
7. Övriga utgifter: Ersättning till utredningsinstitutet ...	100 000	
	<hr/>	
	337 900	65 500
8. Särskilda uppbördsmedel:		
Försäljningsmedel för publikationer	2 000	
	<hr/>	
	335 900	65 500

Härvid har centralbyrån utgått från att centralbyråns förslag om anordnande av en folkräkning år 1955 genomföres. De vid ett genomförande av förslaget erforderliga höjningarna under resp. anslagsposter har av centralbyrån angivits till 5 000 kronor beträffande posten till Sjukvård m. m. (höjningen har motiverats jämväl med hänvisning till anslagsbelastningen), 6 000 kronor beträffande posten till Bränsle, lyse och vatten, 27 000 kronor i fråga om posten till Övriga expenser, 175 000 kronor i fråga om posten till Ersättning till maskincentralen samt 100 000 kronor beträffande posten till Ersättning till centralbyråns utredningsinstitut.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Som en följd av att jag icke kan tillstyrka att en folkräkning verkställes år 1955 kan under förevarande anslag ske betydande besparingar i jämförelse med statistiska centralbyråns förslag. Sålunda kan av denna anledning posten till ersättning till centralbyråns utredningsinstitut helt bortfalla, medan höjningen av posten till ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning — med godtagande av centralbyråns beräkning av medelsbehovet i övrigt under posten — efter viss avrundning kan begränsas till 55 600 kronor. Sistnämnda utgiftspost bör sålunda totalt beräknas till 307 000 kronor. Delposten till bränsle, lyse och vatten kan minskas med 5 000 kronor till 33 000 kronor.

Under delposten till övriga expenser beräknar jag för verksamheten i allmänhet 190 000 kronor, varav 7 000 kronor för möbel- och maskinanskaffningar av engångsnatur. Sedan de medel som avsetts för 1955 års folkräkning bortfallit, föranleder centralbyråns beräkning av medelsbehovet i övrigt under delposten ingen erinran från min sida, varför denna totalt skulle omsluta 208 500 kronor.

Anslagsposten till sjukvård m. m. torde med hänsyn till den minskade belastning, som kan väntas efter sjukförsäkringsreformens genomförande, kunna uppföras med oförändrat belopp, 40 000 kronor. Ej heller torde någon höjning ske av den med 6 000 kronor upptagna anslagsposten till reseersättningar; jag kan nämligen icke tillstyrka att resor för deltagande i sammanträden med de nordiska statistiska utskotten jämföras med tjänstereisor inom riket.

Beträffande anslagsposten till publikationstryck har jag endast den er-

inran, att tryckning av berättelsen över specialutredningen av jordbrukets tillgångar och skulder — vilken utredning bekostas av prisregleringsmedel från anslag under nionde huvudtiteln — icke torde böra belasta förevarande anslag. Utgiftsposten bör sålunda beräknas till 213 000 kronor. — Den uppräknade till 25 000 kronor, som centralbyrån föreslagit beträffande posten försäljningsmedel för publikationer, vill jag tillstyrka.

Omkostnadsanslaget torde sålunda böra uppföras med 782 500 (—56 900) kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under punkten 11 omnämnda *motionerna I: 239 och II: 373* samt *I: 240 och II: 374*, såvitt de berör ifrågavarande anslag.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får — under hänvisning jämväl till vad utskottet anfört och hemställt vid behandlingen av punkten 11 — hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å *motionerna I: 239 och II: 373* samt *I: 240 och II: 374*, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Statistiska centralbyrån: Omkostnader för budgetåret 1955/56* anvisa ett förslagsanslag av 782 500 kronor.

15:o) *Statistiska centralbyrån: Bibliotekets underhåll*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 27), vilket innebär en anslagsökning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statistiska centralbyrån: Bibliotekets underhåll* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 8 000 kronor.

16:o) *Statistiska centralbyrån: Kostnader för vissa provundersökningar för omläggning av metoden för skördeuppskattningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 15, s. 27—29) föreslagit riksdagen att till *Statistiska centralbyrån: Kostnader för vissa provundersökningar för omläggning av metoden för skördeuppskattningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 120 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 41 700 kronor.

Statistiska centralbyrån har hemställt, att anslaget uppföres med 120 000 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

De undersökningar enligt provytemetoden för skördeuppskattningar, som under de senaste åren bedrivits inom först Östergötlands och därefter Södermanlands län, har lämnat sådana resultat, att en undersökning berörande en större del av riket nu bör göras. Jag vill tillstyrka, att en dylik under år 1955 verkställs inom Götaland och Svealand med undantag för norra Värmland och Kopparbergs län i huvudsaklig överensstämmelse med de av

statistiska centralbyrån nu angivna riktlinjerna. De för denna undersökning beräknade kostnaderna ävensom övriga beräkningar av medelsbehovet under anslaget finner jag mig kunna godtaga.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Statistiska centralbyrån: Kostnader för vissa provundersökningar för omläggning av metoden för skördeuppskattningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 120 000 kronor.

17:o) **Statistiska centralbyrån: Statistiska centralbyråns utredningsinstitut.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 29), vilket innebär oförändrad medelsanvisning hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statistiska centralbyrån: Statistiska centralbyråns utredningsinstitut för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

18:o) **Statistiska centralbyrån: Maskincentralen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 30), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Statistiska centralbyrån: Maskincentralen för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 100 kronor.

19:o) **Folkbokföringen: Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 30), vilket innebär en anslagsminskning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Folkbokföringen: Ersättningar till kyrkobokföringsinspektörer för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 45 000 kronor.

20:o) **Folkbokföringen: Ersättning till Göteborgs stad för vissa kostnader för folkbokföringen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 31), vilket innebär en anslagsminskning med 9 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Folkbokföringen: Ersättning till Göteborgs stad för vissa kostnader för folkbokföringen för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 51 000 kronor.

21:o) **Folkbokföringen: Ersättning till Malmö stad för vissa kostnader för folkbokföringen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 32), vilket innebär en anslagsminskning med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Folkbokföringen: Ersättning till Malmö stad för vissa kostnader för folkbokföringen för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 26 000 kronor.

22:o) **Folkbokföringen: Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 32 och 33), vilket innebär en huvudsakligen av bortfallandet av vissa arbetsuppgifter föranledd anslagsminskning med 81 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Folkbokföringen: Viss tillfällig personal vid länsstyrelserna m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 283 000 kronor.

23:o) **Riksräkenskapsverket: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 33 och 34), vilket innebär en av automatiska förändringar föranledd anslagsökning med 44 000 kronor samt, i fråga om tjänsteförändring, att två kontorsbiträden i Ce 8 överföres till ordinarie anställning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i riksräkenskapsverkets personalförteckning uppföra ytterligare två kontorsbiträdes-tjänster i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för riksräkenskapsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	1 353 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	687 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	323 000

Summa kronor 2 363 000

c) till *Riksräkenskapsverket: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 363 000 kronor.

24:o) **Riksräkenskapsverket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 34 och 35), vilket innebär en anslagsminskning med 15 000 kronor, hemställer utskottet

att riksdagen må till *Riksräkenskapsverket: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 352 000 kronor.

25:o) **Konjunkturinstitutet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 35 och 36), vilket innebär en av automatiska förändringar föranledd anslagsökning med 1 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för konjunkturinstitutet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	121 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	153 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	37 800

Summa kronor 315 500

b) till *Konjunkturinstitutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 315 500 kronor.

26:o) **Konjunkturinstitutet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, s. 36 och 37), vilket innebär en anslagsminskning med 9 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Konjunkturinstitutet: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 44 700 kronor.

27:o) **Konjunkturinstitutet: Särskilda undersökningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 26, s. 37 och 38) föreslagit riksdagen att till Konjunkturinstitutet: Särskilda undersökningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 5 000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna anslagshöjningen motiveras med angelägenheten av att tillfälle beredes konjunkturinstitutet att under nästkommande budgetår verkställa vissa specialundersökningar på den ekonomiska statistikens område, i första hand företagsenkäter.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Konjunkturinstitutet: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

28:o) **Konjunkturinstitutet: Kostnader för Konjunkturjournalen.** Kungl. Maj:t har (punkt 27, s. 38 och 39) föreslagit riksdagen att till Konjunkturinstitutet: Kostnader för Konjunkturjournalen för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

Konjunkturinstitutet har hemställt om anvisande av medel för bestridande av nettoutgifterna för utgivande fortsättningsvis enbart genom institutet av tidskriften Konjunkturjournalen, vilken sedan 1951 utgives genom Ekonomisk information och institutet gemensamt.

Departementschefen, som ansett sig böra biträda konjunkturinstitutets

hemställan, understryker att alla möjligheter att begränsa kostnaderna för tidskriftens utgivande bör tillvaratagas och tillägger, att han har för avsikt att låta verkställa närmare utredning härom genom statskontorets tryckeriexpedition.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Konjunkturinstitutet: Kostnader för Konjunkturjournalen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

29:o) **Statens sakrevision: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, s. 39 och 40), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för statens sakrevision uppföra ytterligare två tjänster som kontorsbiträde i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens sakrevision, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	28 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	34 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	391 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	71 800
Summa kronor	525 000

c) till *Statens sakrevision: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 525 000 kronor.

30:o) **Statens sakrevision: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, s. 40 och 41), vilket innebär en anslagsökning med 4 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens sakrevision: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 54 000 kronor.

31:o) **Statens organisationsnämnd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30, s. 41 och 42) — vilket innebär en av automatiska förändringar föranledd anslagsökning med 11 300 kronor och, i fråga om tjänsteförändringar, att två tjänster som förste byråsekreterare (förste byråingenjör) eller byråsekreterare (byråingenjör) i högst Ce 27 och en tjänst som byråsekreterare (byråingenjör) i högst Ce 25 inrättas i utbyte mot tre arvodesbefattningar i motsvarande löneställning — hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för statens organisationsnämnd gällande personalförteckningen uppföra ytterligare två tjänster som förste byråsekreterare (förste byråingenjör) eller byråsekreterare (byråingenjör) i högst Ce 27;

b) godkänna följande avlöningsstat för statens organisationsnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	69 200
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj: t, <i>förslagsvis</i>	29 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 003 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	81 700
Summa kronor	1 183 400

c) till *Statens organisationsnämnd*: Avlöningar för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 183 400 kronor.

32:o) **Statens organisationsnämnd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 43), vilket innebär en anslagsminskning med 2 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens organisationsnämnd*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 233 500 kronor.

33:o) **Statens organisationsnämnd: Försöksverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 44 och 45) föreslagit riksdagen att till *Statens organisationsnämnd*: *Försöksverksamhet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

Statens organisationsnämnd har hemställt, att ett särskilt reservationsanslag av 100 000 kronor uppföres under sjunde huvudtiteln att användas för bestridande av kostnader för försöksverksamhet i samband med nämndens organisationsundersökningar inom den civila och militära statsförvaltningen.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Som statens organisationsnämnd framhållit är det ofta lämpligt eller nödvändigt att försöksvis praktiskt pröva de organisationsförslag, som utarbetas inom nämnden, innan slutligt ställningstagande till deras ändamålsenlighet göres. De kostnader, som hittills följt med dylik försöksverksamhet, har i vissa fall bestritts från de av förslagen berörda myndigheternas anslag, medan i andra fall särskilda anslag anvisats. Såsom exempel på det sistnämnda förfarandet må nämnas, att 1946 års riksdag på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1945/46 anvisade ett reservationsanslag av 100 000 kro-

nor till blankett- och kasernutredningskostnader m. m. för fortsatta organisationsundersökningar (1946: prop. 163, bilaga 3, s. 17; SU 103; rskr 221) samt att 1954 års riksdag på tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1953/1954 anvisade ett reservationsanslag av 43 000 kronor till kostnader för viss försöksverksamhet vid hovrätter och domsagor (1954: prop. 150, bilaga 1, s. 5; SU 94; rskr 243). För sistnämnda ändamål har, med hänsyn till att försöksverksamheten kommer att fortsätta även under budgetåret 1955/56, chefen för justitiedepartementet tidigare denna dag äskat ytterligare medel.

Då organisationsnämndens undersökningar vid flera myndigheter under de närmaste åren kan väntas leda fram till förslag om ändrade arbetsmetoder, vilka kan behöva prövas genom viss försöksverksamhet, torde det vara lämpligt att ett särskilt anslag anvisas, lämpligen såsom reservationsanslag under sjunde huvudtiteln, att i de fall, då andra medel icke står till förfogande, efter beslut av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall användas för bestående av kostnaderna för nämndens försöksverksamhet inom såväl den civila som den militära statsförvaltningen.

Det anslag för ändamålet, som skulle erfordras för budgetåret 1955/56, har av organisationsnämnden angivits till 100 000 kronor. Mot denna beräkning i och för sig har jag ingen erinran. Emellertid kvarstår å det förut nämnda anslaget till blankett- och kasernutredningskostnader m. m. för fortsatta organisationsundersökningar — vilket enligt riksdagens medgivande (1954: prop. 77; SU 49; rskr 140) får disponeras jämväl under innevarande budgetår — en reservation, som vid detta budgetårs ingång uppgick till i runt tal 33 700 kronor. Med hänsyn till att kostnaderna för organisationsnämndens försöksverksamhet även inom militärförvaltningen i fortsättningen avses skola belasta det nu berörda nya anslaget, torde vid innevarande budgetårs slut kvarstående reservation å det äldre anslaget, vilken kan beräknas till ca 30 000 kronor, böra överföras till förstnämnda anslag. Under sådana förhållanden synes detta för budgetåret 1955/56 kunna upptagas med ett belopp av 70 000 kronor.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer

att riksdagen må till *Statens organisationsnämnd: Försöksverksamhet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 70 000 kronor.

34:o) **Valutakontoret: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, s. 45), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Valutakontoret: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 175 000 kronor.

35:o) **Valutakontoret: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34, s. 46), vilket innebär en anslagsminskning med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Valutakontoret: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

Skatte- och kontrollväsen

36:o) **Tullverket: Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 47—49) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i generaltullstyrelsens personalförteckning vidtaga av departementschefen förordade ändringar, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för generaltullstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till Tullverket: Avlöningar till befattningshavare hos generaltullstyrelsen för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 2 470 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 2 434 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom vissa automatiska utgiftsförändringar,

att en ny tjänst som förste byråinspektör i Ca 29 inrättas vid generaltullstyrelsens tullbehandlingsbyrå;

att, i enlighet med vad chefen för civildepartementet härutinnan anført vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, en tjänst som förste revisor vid styrelsens kameralbyrå uppflyttas från Ca 27 till Ca 29;

samt att en kanslibiträdestjänst i Ce 11 överföres till ordinarie stat, i anledning varav en kontorsbiträdestjänst i Ca 8 avföres från personalförteckningen.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 1 450 700 (+ 381 700) kronor;

arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, oförändrat 1 500 kronor;

avlöningar till tillfälliga biträden m. m. vid statistiska avdelningen 21 200 (+ 5 200) kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 667 600 (+ 157 900) kronor;
rörligt tillägg 329 000 (— 508 800) kronor.

Anslaget föreslås alltså skola beräknas till 2 470 000 (+ 36 000) kronor.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera bifallit det under för flera huvudtitlar gemensamma frågor framställda förslaget om lönegrads-uppflyttning av en förste revisorstjänst hos generaltullstyrelsen och då utskottet i övrigt inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i generaltullstyrelsens personalförteckning *dels* uppföra ytterligare följande tjänster, nämligen en tjänst som förste byråinspektör i Ca 29, en tjänst som förste revisor i Ca 29 och en tjänst som kanslibiträde i Ca 11, *dels* avföra en tjänst som förste revisor i Ca 27 och en tjänst som kontorsbiträde i Ca 8;

b) godkänna följande avlöningsstat för generallullstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	1 450 700
2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	1 500
3. Avlöningar till tillfälliga biträden m. m. vid statistiska avdelningen, <i>förslagsvis</i>	21 200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	667 600
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	329 000
Summa kronor 2 470 000	

c) till *Tullverket*: *Avlöningar till befattningshavare hos generallullstyrelsen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 470 000 kronor.

37:o) *Tullverket*: *Avlöningar till befattningshavare å tullstaten*. Kungl. Maj:t har (punkt 36, s. 49—56) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för tullstaten gällande personalförteckningen som i statsrådsprotokollet angivits, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för tullstaten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1955/56, *dels ock* till *Tullverket*: *Avlöningar till befattningshavare å tullstaten* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 48 748 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 48 874 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär — förutom en av grundlönerregleringen föranledd omräkning av anslagsposterna — att ett antal nya tjänster inrättas med tillämpning av nu gällande lönegrader, att vissa tjänster uppflyttas i högre lönegrad i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, att vissa tjänster inom biträdeskarriären inrättas i syfte att frigöra förste tullkontorister från kas-sagöromål, att ett antal extra ordinarie tjänster ordinariesättes samt att anslaget uppräknas med 270 000 kronor i anledning av ökad ersättning för tjänstgöring på obekvämlig arbetstid.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 34 878 000 (+ 8 807 000) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 7 362 000 (+ 1 199 000) kronor;

rörligt tillägg 6 508 000 (— 10 132 000) kronor.

Anslaget föreslås sålunda skola upptagas med 48 748 000 (— 126 000) kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Arrhén*

(I: 47) och den andra inom andra kammaren av herr *Håstad m. fl.* (II: 51), i vilka hemställts att riksdagen måtte i anledning av förevarande punkt i sjunde huvudtiteln besluta sådan ändring av tullförvaltarnas lönegradsplacering som i motionerna anförts. Yrkandet innebär att tjänsterna i Ca 23 skulle uppflyttas till Ca 25 och att 10 tjänster skulle flyttas från Ca 25 till Ca 27.

Beträffande motiveringen för nämnda yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 51.

Över ifrågavarande motioner har, efter därom gjord framställning, yttrandet avgivits av generaltullstyrelsen och av statens lönenämnd.

Generaltullstyrelsen har redogjort för vissa genom den allmänna tjänsteförteckningsrevisionen vidtagna ändringar av tullförvaltartjänsternas fördelning på olika lönegrader samt för befodringsförhållandena inom den högre karriären vid lokaltullförvaltningen. Beträffande uppflyttning av tullförvaltartjänsterna i Ca 23 till Ca 25 har styrelsen funnit vissa skäl tala här för men ansett en avvikelse från den nu gällande klassindelningen med hänsyn till konsekvenserna inom andra områden inte böra ifrågakomma med mindre den är motiverad av vägande praktiskt administrativa hänsyn; sådana har ansetts inte f. n. föreligga. I fråga om uppflyttning av vissa tullförvaltartjänster från Ca 25 till Ca 27 har styrelsen anført att även om vissa skäl föreligger för en uppflyttning har sådana påtagliga förändringar i organisatoriskt hänseende inte ägt rum att styrelsen vid uppgörandet av statförslaget för nästa budgetår ansett sig böra föreslå någon ändrad klassificering.

Generaltullstyrelsen har avslutningsvis anført, att styrelsen i den allmänna motiveringen till statförslaget framhållit, att styrelsen vid uppgörandet av detta ansett sig böra inskränka sig till att föreslå uppflyttning av tjänster endast i sådana fall, då enligt styrelsens mening otvetydiga grunder förelåg för en ändrad klassificering. Sådana grunder ansåg styrelsen då icke föreligga beträffande här omhandlade tjänster, och styrelsen har vid den ytterligare prövning av frågan, som företagits i anledning av förevarande remiss, icke funnit tillräckliga skäl att frångå sin tidigare intagna ståndpunkt.

Statens lönenämnd har erinrat, att nuvarande lönegradsplacering för tullförvaltartjänsterna grundar sig på den överenskommelse som den 6 mars 1952 träffats mellan 1949 års tjänsteförteckningskommitté och vederbörande personalorganisationer. Enligt lönenämndens mening bör i princip omprövning av sålunda fastställd lönegradsplacering icke ske i vidare mån än som befinnes påkallat av förändringar i de med viss tjänst eller viss grupp av tjänster förenade göromålen. Då i motionerna icke gjorts gällande att här ifrågavarande tullförvaltargöromål förändrats, sedan tjänsteförteckningsrevisionen genomfördes, och de förhållanden vilka åberopats som motiv för uppflyttningen i och för sig icke synas vara av natur att böra föranleda ändring i fråga om tjänsternas lönegradsplacering, finner lönenämnden motionerna icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet. I de likalydande motionerna I: 47 och II: 51 yrkas att riksdagen i anledning av förevarande punkt i sjunde huvudtiteln måtte besluta sådan ändring av tullförvaltarnas lönegradsplacering, att de 6 tullförvaltartjänsterna i Ca 23 uppflyttas till Ca 25 och att 10 av tjänsterna i Ca 25 uppflyttas till Ca 27. Av generaltullstyrelsens över motionerna avgivna remiss-

yttrande framgår att ifrågavarande yrkande sammanfaller med ett av vederbörande personalorganisation hos styrelsen framställt krav, vilket styrelsen emellertid icke upptagit i sina till Kungl. Maj:t framförda anslagsäskanden för nästa budgetår. Av de yttranden över motionerna, som avgivits av generaltullstyrelsen och av statens lönenämnd, framgår vidare att en uppflyttning av tullförvaltartjänsterna i Ca 23 till Ca 25 — vilket skulle innebära att förstnämnda lönegrad avskaffades för nämnda tjänster — svårigen kan ske utan en rubbning av de vid den allmänna tjänsteförteckningsrevisionen tillämpade grunderna för lönegradsplaceringen av tjänster inom den s. k. studentkarriären, en fråga som förutom tullverket berör bl. a. kommunikationsverken. Även med beaktande av i motionerna anförda synpunkter anser sig utskottet därför med hänsyn till konsekvenserna inte böra tillstyrka förslaget att 6 tullförvaltartjänster uppflyttas från Ca 23 till Ca 25. För en uppflyttning av 10 dylika tjänster från Ca 25 till Ca 27 har enligt utskottets mening inte f. n. förebragts tillräckliga skäl. Utskottet får med hänsyn till det anförda avstyrka de nämnda motionerna.

Under erinran om att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts under för flera huvudtitlar gemensamma frågor framställda förslag om uppflyttning i lönegrad av vissa tjänster vid tullstaten och då Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt i sjunde huvudtiteln ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt avslag å motionerna I: 47 och II: 51,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att företaga de ändringar i den för tullstaten gällande personalförteckningen som i statsrådsprotokollet angivits;

b) godkänna följande avlöningsstat för tullstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	34 878 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	7 362 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 508 000
	Summa kronor 48 748 000

c) till *Tullverket*: *Avlöningar till befattningshavare å tullstaten* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 48 748 000 kronor.

38:o) **Tullverket: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 56—63) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad omkostnadsstat för tullstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret

1955/56, dels ock till Tullverket: Omkostnader för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 6 540 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 6 110 000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär,
 att anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 130 000 kronor;
 att anslagsposten till bränsle, lyse och vatten nedräknas med 65 000 kronor;
 att anslagsposten till övriga expenser uppräknas med 140 000 kronor;
 att anslagsposten till publikationstryck uppräknas med 16 000 kronor;
 samt att delposten till utbildning i tulltjänsten, f. n. 442 000 kronor, uppräknas med 209 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) godkänna följande omkostnadsstat för tullstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Omkostnadsstat

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	320 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	1 330 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	2 365 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	126 000
5. Hemliga utgifter	3 000
6. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	2 396 000

Summa kronor 6 540 000

b) till Tullverket: Omkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 6 540 000 kronor.

39:o) **Tullverket: Anskaffning av viss materiel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 38, s. 63 och 64), vilket innebär en anslagsminskning med 25 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till Tullverket: *Anskaffning av viss materiel* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

40:o) **Kontrollstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, s. 64—69) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga vissa av departementschefen förordade ändringar i den för kontrollstyrelsen gällande personalförteckningen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för kontrollstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till Kontrollstyrelsen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 484 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 299 700 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom vissa automatiska utgiftsändringar, att, i enlighet med vad chefen för civildepartementet härutinnan anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, en kontorsbiträdestjänst vid skattebyråns avdelning för försäljningsskatt uppflyttas till kanslibiträdestjänst i Ce 11;

att tre kontorsbiträdestjänster i Ce 8 överföres till ordinarie stat;

att vissa efter den nya rusdryckslagstiftningens ikraftträdande icke längre erforderliga befattningar indrages;

att jämväl en vakant förste byråinspektörstjänst i Cg 27 indrages;

att arvodesposten å 5 000 kronor till ledamöterna av elskattenämnden bortfaller;

att för avdelningen för brännoljeskatt avses en förste byråinspektör i Ce 27, en byråinspektör i Cg 25, en amanuens i reglerad befordringsgång, ett kanslibitråde i Ce 11, tre kontorsbiträden i reglerad befordringsgång och en expeditionsvakt i Ce 10;

att styrelsens avdelning för kameral- och personalärenden tillföres en ny kontorsbiträdestjänst;

samt att under förevarande anslag inräknas ett belopp av 135 000 kronor, avsett för en blivande avdelning för utskänkningsskatt.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 623 700 (+ 153 500) kronor;

avlöningar till icke-ordinarie personal 681 800 (+ 286 300) kronor;

rörligt tillägg 178 500 (— 255 500) kronor.

Anslaget föreslås alltså skola beräknas till 1 484 000 (+ 184 300) kronor.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen numera bifallit det under för flera huvudtitlar gemensamma frågor framställda förslaget om uppflyttning av en kontorsbiträdestjänst vid skattebyråns avdelning för försäljningsskatt till kanslibiträdestjänst får utskottet, med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställa,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för kontrollstyrelsen gällande personalförteckningen *dels* uppföra ytterligare en tjänst som förste byråinspektör i Ce 27, *dels* avföra en tjänst som förste byråinspektör i Ca 29;

b) godkänna följande avlöningsstat för kontrollstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .	623 700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	681 800
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	178 500

Summa kronor 1 484 000

c) till *Kontrollstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 484 000 kronor.

41:o) *Kontrollstyrelsen: Omkostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt 40, s. 69 och 70) föreslagit riksdagen att till *Kontrollstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 180 200 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 127 800 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär, att anslagsposten till bränsle, lyse och vatten uppräknas med 600 kronor; att anslagsposten till övriga expenser uppräknas med 49 800 kronor; samt att posten till publikationstryck uppräknas med 2 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Kontrollstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 180 200 kronor.

42:o) *Kontrollstyrelsen: Lokala skattekontrollen*. Kungl. Maj:t har (punkt 41, s. 70—74) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kontrollstyrelsens lokala skattekontroll uppföra ytterligare en kontorsbiträdestjänst i Ca 8, dels ock till *Kontrollstyrelsen: Lokala skattekontrollen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 498 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 007 000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom automatiska utgiftsändringar, att ett kontorsbiträde i Ce 8 överföres till ordinarie stat; att, i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, fyra kontorsbiträdestjänster höjes till tjänster som kanslibiträde i Ce 11; att för kontrollen av brännolja-skatten medel anvisas för anställande av 12 assistenter i högst Cg 21 och 4 extra kontorsbiträden; samt att för mötande av motsedda kostnader för kontroll av utskänknings-skatt beräknas ett belopp av 183 800 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Aman* (I: 237) och den andra inom andra kammaren av herr *Kollberg* (II: 423), i vilka motioner hemställts, att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen sjunde huvudtiteln (41) 7: *Kontrollstyrelsen: Lokala skattekontrollen* måtte besluta, att fyra kontrollörstjänster, lönegrad 25, uppflyttas till lönegrad 27, samt att tjänsterna såsom distriktsöverkontrollörer etc. vid styrelsens lokala skattekontroll uppföres på ordinarie stat i den omfattning,

som framgår av kontrollstyrelsens i statsverkspropositionen intagna yrkande.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 237.

Utskottet. Det i motionerna I: 237 och II: 423 framställda förslaget om uppflyttning av fyra kontrollörstjänster i 25 lönegraden till överkontrollörstjänster i 27 lönegraden, vilket förslag sammanfaller med kontrollstyrelsens äskande på förevarande punkt, har motiverats främst med hänvisning till de vidgade kontrolluppgifter som pålagts distriktsorganen genom tillkomsten av elskatten och brännoljeskatten, vartill kommer de nya kontrolluppgifter som den nyligen beslutade omläggningen av utskänkningskatten medför. Ehuru utskottet inte vill bestrida, att de i motionerna anförda synpunkterna kan vara förtjänta av beaktande i och för sig, har utskottet likväl — i likhet med statens lönenämnd — inte ansett sig böra taga ställning till den föreslagna lönegradsuppflyttningen innan närmare erfarenheter vunnits rörande arbetet med den lokala kontrollen på förevarande områden. Utskottet, som förutsätter att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på frågan, kan därför inte nu tillstyrka någon åtgärd i anledning av motionerna. Av anförda skäl finner sig utskottet inte heller nu böra tillstyrka det i motionerna framförda förslaget om ordinariesättning av vissa tjänster i 31—25 lönegraderna vid kontrollstyrelsens lokala skattekontroll, vilket förslag i och för sig synts utskottet beaktansvärt.

Med erinran att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under för flera huvudtitlar gemensamma frågor framställda förslag om uppflyttning av fyra kontorsbiträdestjänster till kanslibiträdestjänster och då vad Kungl. Maj:t i övrigt i detta sammanhang föreslagit inte givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt avslag å motionerna I: 237 och II: 423,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för kontrollstyrelsens lokala skattekontroll uppföra ytterligare en kontorsbiträdestjänst i Ca 8;

b) till *Kontrollstyrelsen: Lokala skattekontrollen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 498 000 kronor.

43:o) *Kontrollstyrelsen: Systembolagsrevisionen.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, s. 74 och 75), vilket innebär en anslagsminskning med 26 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kontrollstyrelsen: Systembolagsrevisionen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 56 200 kronor.

44:o) **Mynt- och justeringsverket: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 43, s. 75—78) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för mynt- och justeringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till Mynt- och justeringsverket: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 1 372 700 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 342 400 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär, förutom automatiska utgiftsförändringar, att för extra arbetskraft vid avdelningen för kontroll av ädelmetaller anvisas ett belopp av 20 000 kronor, motsvarande en ökning med 10 000 kronor; samt att för täckande av lönekostnaderna i samband med prägling av femkronemynt anvisas ytterligare 16 630 kronor för helt budgetår räknat.

Anslaget beräknas sålunda:

avlöningar till ordinarie tjänstemän 322 800 (+ 79 200) kronor;
arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, oförändrat 43 500 kronor;

avlöningar till övrig icke-ordinarie personal 266 700 (+ 74 900) kronor;
rörligt tillägg 88 800 (— 137 300) kronor;

avlöningar till förmän och arbetare 650 900 (+ 13 500) kronor.

Anslaget föreslås alltså skola uppföras med 1 372 700 (+ 30 300) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för mynt- och justeringsverket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..	322 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	43 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	266 700
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	88 800
5. Avlöningar till förmän och arbetare, <i>förslagsvis</i> .	650 900

Summa kronor 1 372 700

b) till *Mynt- och justeringsverket: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 372 700 kronor.

45:o) **Mynt- och justeringsverket: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, s. 78 och 79), vilket innebär en anslagsökning med 16 500 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Mynt- och justeringsverket: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 159 100 kronor.

46:o) *Mynt- och justeringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 79 och 80), vilket innebär en anslagsminskning med 138 200 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må till *Mynt- och justeringsverket: Nyanskaffning av vissa maskiner m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 51 800 kronor.

47:o) *Statens justerare: Avlöningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, s. 80 och 81), vilket innebär en av automatiska utgiftsförändringar betingad anslagsökning med 6 900 kronor, hemställer utskottet, att riksdagen må
a) godkänna följande avlöningsstat för statens justerare, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .	486 000
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	67 700
Summa kronor	553 700

b) till *Statens justerare: Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 553 700 kronor.

48:o) *Statens justerare: Omkostnader.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 81 och 82), vilket innebär en anslagsminskning med 2 000 kronor, hemställer utskottet

att riksdagen må till *Statens justerare: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 114 500 kronor.

49:o) *Riksskattenämnden: Avlöningar.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 82 och 83), vilket innebär en anslagsökning med 6 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må
a) godkänna följande avlöningsstat för riksskattenämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöning till ordinarie tjänsteman, <i>förslagsvis</i>	25 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	27 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	121 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	15 000
	<hr/>
Summa kronor	188 700

b) till *Riksskattenämnden*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 188 700 kronor.

50:o) *Riksskattenämnden*: *Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 83), vilket innebär en anslagsminskning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksskattenämnden*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 32 500 kronor.

51:o) *Avsättning till bankinspektionens fond. Avsättning till fondinspektionens fond. Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 50—52, s. 84) och under erinran att ifrågavarande anslag i gällande riksstat uppförts med 300 000 resp. 40 000 och 100 000 kronor hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1955/56 anvisa

a) till *Avsättning till bankinspektionens fond* ett förslagsanslag av 300 000 kronor;

b) till *Avsättning till fondinspektionens fond* ett förslagsanslag av 30 000 kronor;

c) till *Avsättning till jordbrukskassetillsynens fond* ett anslag av 95 000 kronor.

52:o) *Avsättning till sparbanksinspektionens fond*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 84) och under erinran, att anslaget i gällande riksstat uppförts med 245 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avsättning till sparbanksinspektionens fond* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 260 000 kronor.

53:o) *Tillsyn över sparbankernas förvaltning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 84), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillsyn över sparbankernas förvaltning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

54:o) **Stämpelomkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 85) föreslagit riksdagen att till Stämpelomkostnader för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 775 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 740 000 kronor.

För år 1955 har *generalpoststyrelsen* uppskattat postverkets direkta kostnader till 357 200 kronor och den postverket tillkommande ersättningen för stämpelväsendets handhavande till 400 000 kronor, sammanlagt avrundat till 760 000 kronor.

Departementschefen har inte haft något att erinra mot generalpoststyrelsens beräkning av medelsbehovet till 760 000 kronor. Härvid förutsättes att liksom hittills från anslaget anvisas ett belopp av 15 000 kronor till bestridande av bank- och fondinspektionens stämpelomkostnader. Sammanlagda utgiftsbeloppet å anslaget beräknas sålunda för nästa budgetår uppgå till 775 000 (+ 35 000) kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till *Stämpelomkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 775 000 kronor.

55:o) **Kostnader för årlig taxering.** Kungl. Maj:t har (punkt 56, s. 85 och 86) föreslagit riksdagen att till Kostnader för årlig taxering för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 11 800 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 11 300 000 kronor.

Vad beträffar taxeringarna år 1955 uppskattas den automatiska utgiftsökningen, huvudsakligen till följd av taxeringsmaterialets ytterligare tillväxt, till i runt tal 500 000 kronor.

Från anslaget avses liksom för innevarande budgetår skola bestridas kostnader för utbildningskurser för taxeringstjänstemän.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må till *Kostnader för årlig taxering* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 11 800 000 kronor.

56:o) **Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957.** Kungl. Maj:t har (punkt 57, s. 86 och 87) föreslagit riksdagen att till Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957 för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

Allmän fastighetstaxering ägde senast rum år 1952. Enligt beslut vid vår riksdagen 1954 skall nästa allmänna fastighetstaxering verkställas år 1957. Förberedelsearbetet för denna taxering påbörjas såvitt angår länsstyrelsernas medverkan i vissa hänseenden redan under första halvåret 1956.

För 1952 års fastighetstaxering uppgick kostnaderna till i runt tal 4 630 000 kronor. Den totala kostnaden för allmänna fastighetstaxeringen år 1957 är — framhåller departementschefen — vansklig att beräkna men torde komma att överstiga kostnaden för 1952 års fastighetstaxering. För budgetåret 1955/56 beräknas emellertid icke högre belopp än 50 000 kronor erforderligt.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må till Kostnader för allmänna fastighetstaxeringen år 1957 för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

57:o) **Vissa kostnader för uppbördsväsendet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, s. 87), vilket innebär en anslagsminskning med 30 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för uppbördsväsendet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

58:o) **Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59, s. 87—89), vilket innebär en minskning av anslaget med 1 000 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket m. fl. för bestyret med skatteuppbörden* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 6 200 000 kronor.

59:o) **Kostnader i anledning av avtal med främmande stat om handräckning i beskattningsärenden. Observations- och uppbördsprocenter m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 60 och 61, s. 90), vilka innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1955/56 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Kostnader i anledning av avtal med främmande stat om handräckning i beskattningsärenden* 1 000 kronor;

b) till *Observations- och uppbördsprocenter m. m.* 28 000 kronor.

Ersättningar för särskilda förmåner och rättigheter m. m.

60:o) **Ersättning till städerna för mistad tolag.** Kungl. Maj:t har (punkt 62, s. 91) föreslagit riksdagen att till Ersättning till städerna för mistad tolag för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 22 000 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 19 000 000 kronor.

Riksdagen har senast i skrivelse den 10 april 1947 (nr 7) begärt vissa utredningar rörande tolagsersättningen. I nämnda skrivelse har riksdagen sålunda anhållit om utredning av frågan, huruvida och i vad mån en avveckling av tolagsersättningen kunde äga rum. Med hänsyn till frågans invecklade beskaffenhet och dess sammanhang med andra frågor om rättsförhållandena mellan staten och städerna har ställning hittills icke kunnat tagas till detta spörsmål. Departementschefen har emellertid anmält sin avsikt att tillkalla särskilda sakkunniga för utredning av städernas särskilda skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten.

Med hänsyn till beräknad ökning av tullmedlen har anslaget för nästa budgetår ansetts böra höjas med i runt tal 3 000 000 kronor och upptagas till 22 000 000 kronor.

Utskottet — som inhämtat att chefen för finansdepartementet numera tillkallat särskilda sakkunniga för utredning av nämnda spörsmål — får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *Ersättning till städerna för mistad tolag* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 22 000 000 kronor.

61:o) **Städers friheter.** Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel. Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter. Ersättning för skattefrälseräntor. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 63—66, s. 91 och 92), vilka innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1955/56 anvisa

- a) till *Städers friheter* ett förslagsanslag av 35 000 kronor;
- b) till *Ersättning till landsting och städer, som ej deltaga i landsting, för till statsverket indragna brännvinsförsäljningsmedel* ett anslag av 3 100 000 kronor;
- c) till *Vederlag för nedlagda utskänkningsrättigheter* ett förslagsanslag av 1 500 kronor;
- d) till *Ersättning för skattefrälseräntor* ett förslagsanslag av 3 500 kronor.

62:o) **Bidrag till skattetyngda kommuner, m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 67, s. 92—94) föreslagit riksdagen att till Bidrag till skattetyngda kommuner, m. m. för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 4 000 000 kronor. Beträffande *departementschefens* uttalande får utskottet hänvisa till statsverkspropositionen.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,
att riksdagen må till *Bidrag till skattetyngda kommuner, m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor.

63:o) **Provisorisk skatteersättning till kommunerna, m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 68, s. 94—96) föreslagit riksdagen att till Provisorisk skatteersättning till kommunerna, m. m. för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 47 300 000 kronor.

Statens årliga kostnader för ifrågavarande ersättning uppgår enligt länsstyrelsernas beslut om provisorisk skatteersättning till sammanlagt cirka 46 800 000 kronor. Bidraget skall tills vidare utgå med oförändrat belopp. Förutnämnda uppgifter om nettoutgifterna å anslaget bör kompletteras med den upplysningen, att — till följd av två länsstyrelser bokföringsåtgärder — dels utgifterna för budgetåret 1951/52 redovisades till lägre belopp än vad som egentligen bort ske och att rättelse härutinnan kom till stånd genom att utgifterna för påföljande budgetår redovisades i motsvarande högre belopp, dels ock i utgifterna för budgetåret 1953/54 upptagits ett belopp, vilket i stället bort belasta föregående budgetår. Rätteligen utgöres det årliga medelsbehovet till provisorisk skatteersättning av förut angivna belopp 46 800 000 kronor, vilket således beräknats för ändamålet för nästa budgetår.

Under detta anslag har därjämte anvisats medel till bestridande av bidrag jämlikt förordningen den 20 april 1951 (nr 219) angående övergångsbidrag i anledning av kommunindelningsreformen. Sådant övergångsbidrag, vilket första gången utgick år 1952, har till syfte att utjämna den mera kännbara skattehöjning, som kan vållas en kommun genom kommunsammanslagningen. För ett vart av år 1953 och följande år nedsattes övergångsbidraget med 50 öre för skattekrona. Om övergångsbidraget för år 1952 överstigit 2 kronor 50 öre för skattekrona, skall den årliga nedsättningen dock som regel utgöra en femtedel av beloppet för år 1952. Enligt förordningens utbetalningsbestämmelser skall övergångsbidraget utbetalas till kommunerna i samband med utbetalningen av allmän kommunalskatt.

Genom beslut den 1 november 1951 har Kungl. Maj:t fastställt övergångs-

bidrag att under vissa år utgå med angivna belopp för skattekrona. Antalet sökande kommuner uppgick till 123, av vilka 46 tillerkändes övergångsbidrag. Det för år 1952 beviljade övergångsbidraget stannade för det övervägande flertalet kommuner under 2 kronor per skattekrona (20 st. under 1 krona och 18 st. mellan 1 och 2 kronor). Bidragsbelopp på 2 kronor per skattekrona eller högre utgick till 8 kommuner, varvid högsta belopp utgjorde 3,44 kronor per skattekrona. Endast i detta fall (Ekers kommun) utsträcktes avskrivningstiden till mer än 5 år, nämligen till 7 år. Därjämte har Kungl. Maj:t genom beslut den 5 september 1952 beviljat övergångsbidrag till en kommun med vissa belopp per skattekrona gällande för åren 1953—1957. Övergångsbidrag, som beviljats för visst år, utgår jämlikt förordningen med föreskrivet belopp för skattekrona på grundval av det skatteunderlag inom kommundelen, efter vilket allmän kommunalskatt för samma år utgår.

Till följd av den efter hand skeende nedsättningen i övergångsbidragen minskas antalet bidragsberättigade kommuner. Under år 1954 utgick bidrag till 27 kommuner. Under år 1955 kommer bidrag att utgå till 19 och under år 1956 till 9 kommuner.

Kostnaderna för övergångsbidrag för år 1955 har beräknats till närmare 400 000 kronor, varav hälften faller på budgetåret 1955/56. Till samma budgetår skall jämväl hänföras halva kostnaderna för övergångsbidrag för år 1956. Kostnaderna för detta år kan beräknas komma att uppgå till omkring 60 000 kronor. Medelsbehovet för budgetåret 1955/56 till övergångsbidrag beräknas till i runt tal 200 000 kronor.

Sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår under detta anslag har med nu angivna beräkningsgrunder angivits till 47 000 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Magnusson m. fl.* (I: 89) och den andra inom andra kammaren av herr *Edström m. fl.* (II: 130), i vilka yrkats, att riksdagen måtte a) antaga följande Förslag till förordning angående upphävande av förordningen den 1 juni 1951 angående provisorisk skatteersättning i anledning av ortsavdragsreformen (nr 568): Härigenom förordnas att förordningen den 1 juni 1951 angående provisorisk skatteersättning i anledning av ortsavdragsreformen (nr 568) skall upphöra att gälla i och med utgången av år 1955; b) besluta att till Provisorisk skatteersättning till kommunerna m. m. anvisa ett förslagsanslag av 23 600 000 kr.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen II: 130.

Utskottet. I anledning av de föreliggande motionerna vill utskottet erinra om det å s. 94 i statsrådsprotokollet gjorda uttalandet, att den provisoriska skatteersättningen till kommunerna är avsedd att jämväl tills vidare utgå med oförändrade belopp såsom ett provisorium, vilket skall omprövas sedan

tillräckliga erfarenheter vunnits angående ortsavdragsreformens verkningar och kommunernas fortsatta behov av sådan skatteersättning. I sitt den 1 december 1952 avgivna principbetänkande angående driftbidrag till primärkommuner (SOU 1952:44) har allmänna statsbidragsutredningen berört frågan om sambandet mellan ett allmänt statsbidrag och de provisoriska skatteersättningarna och därvid uttalat, att dessa enligt utredningens mening borde avlösas med det av utredningen föreslagna nya allmänna statsbidraget. Utredningen, som numera erhållit nya direktiv, är f. n. sysselsatt med en överarbetning av nämnda principbetänkande. Såvitt nu kan bedömas, torde förslag i ämnet från utredningens sida vara att emotse före utgången av innevarande år. Huruvida och när de fortsatta övervägandena kan leda till ett definitivt ställningstagande till förevarande spörsmål är givetvis f. n. vanskligt att bedöma; någon ändring i eller avlösning av det nuvarande provisoriet redan för nästkommande budgetår eller del därav synes emellertid icke tänkbar, då erforderligt utredningsmaterial för bedömande av effekten för de berörda kommunerna av en sådan åtgärd icke finnes. Utskottet kan vid angivna förhållanden inte tillstyrka de i motionerna framförda förslagen.

Aberopande det anförda och då Kungl. Maj:ts förslag inte givit utskottet anledning till erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 89 och II: 130, till *Provisorisk skatteersättning till kommunerna, m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 000 kronor.

Diverse

64:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 97), vilket innebär en minskning av anslaget med 18 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 023 000 kronor.

65:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Generaltullstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 97), vilket innebär en ökning av anslaget med 51 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Generaltullstyrelsens delfond* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 313 000 kronor.

66:o) **Staten åliggande kommunala och andra utskylder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 97), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Staten åliggande kommunala och andra utskylder* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

67:o) **Bidrag till vissa internationella byråer.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 97 och 98), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa internationella byråer* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

68:o) **Bidrag till internationella rådet för samarbete på tullområdet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 98), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till internationella rådet för samarbete på tullområdet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

69:o) **Bidrag till GATT-organisationen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 98), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till GATT-organisationen* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kronor.

70:o) **Vissa kostnader för en internationell statistikkonferens i Sverige år 1957.** Kungl. Maj:t har (punkt 75, s. 99 och 100) föreslagit riksdagen att till Vissa kostnader för en internationell statistikkonferens i Sverige år 1957 för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

Kommerskollegium, socialstyrelsen och statistiska centralbyrån har gemensamt hemställt om anvisande av ett reservationsanslag av 200 000 kronor för bestridande av vissa kostnader i samband med en internationell statistikkonferens i Stockholm år 1957.

Departementschefen har anfört följande.

En inbjudan till Internationella statistiska institutet att förlägga institutets konferens år 1957 till Sverige skulle innebära ett bevis på uppskattning från svensk sida av det arbete, som institutet under ett sjuttioal år nedlagt på att utveckla och förbättra de statistiska metoderna och tillämpningen därav, ävensom ett svenskt bidrag till det internationella samarbetet inom ifrågavarande område. Om en konferens av föreslagen art avhålls i vårt land, torde det vidare innebära en kraftig stimulans för den statistiska vetenskapliga forskningen och det praktiska statistiska arbetet inom landet. Med hänsyn härtill och då, såsom de förslagsställande verken framhållit, institutets konferens år 1957 avses bli förlagd till Europa och Sverige är ett av de få europeiska länder, som hittills icke stått som värd för institutet, är jag beredd tillstyrka att institutet inbjudes att förlägga 1957 års konferens till Sverige.

Som ämbetsverken uttalat, brukar kostnaderna för institutets konferenser bestridas av värdnationerna. De kostnader, som vid anordnande i vårt land av 1957 års konferens skulle behöva gäldas av Sverige med statsmedel, har i den föreliggande framställningen angivits till 200 000 kronor. Mot denna beräkning har jag, med understrykande av kalkylernas preliminära karaktär, ingen erinran. Med hänsyn till att vissa förberedelsearbeten behöver igångsättas snarast möjligt, synes ett belopp av 40 000 kronor böra anvisas redan för nästa budgetår såsom reservationsanslag. Närmare bestämmelser om detta anslags disposition torde få meddelas av Kungl. Maj:t. Även om anvisande av återstående belopp, 160 000 kronor, sålunda torde kunna anstå till budgetåret 1956/57 bör, om institutet accepterar Sveriges inbjudan, de svenska arrangörerna vara oförhindrade att genom förberedande dispositioner binda statsverket för utgifter inom den förut nämnda totala kostnadsramen av 200 000 kronor, såvida riksdagen icke framställer någon erinran häremot.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t föreslagit, hemställer,

att riksdagen må till *Vissa kostnader för en internationell statistikkonferens i Sverige år 1957* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

71:o) **Upplysningskampanj i samband med övergången till en friare försäljning av rusdrycker.** Kungl. Maj:t har (punkt 76, s. 101—109) föreslagit riksdagen att till Upplysningskampanj i samband med övergången till en friare försäljning av rusdrycker för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 700 000 kronor.

Det arbetsutskott som tillsatts för ledning av ifrågavarande kampanj — vilket för denna antagit arbetsnamnet Kampanjen för ansvar och nykterhet — har i sin skrivelse med förslag till medelsanvisning för kampanjkostnaderna för nästa budgetår framlagt en plan för kampanjens bedrivande.

Sammanfattningsvis anger arbetsutskottet totalkostnaden för kampanjen i enlighet med den framlagda planen till 2 068 000 kronor, med den fördelning som framgår av följande kostnadsöversikt.

Film

Bidrag till annonsfilm	50 000	
Bidrag till journalfilm	40 000	
Filmturné, turnékostnad	230 000	
Föreningsfilm, bidrag till hyra	10 000	
Anslutning av kortfilmer till hyrd föreningsfilm	25 000	
Produktion av nya filmer för turné och till föreningar ..	140 000	495 000

Annonser

Veckopress	75 000	
Dagspress	200 000	275 000

Centralt distribuerade affischer och broschyrer		
Broschyr till föreningsfunktionärer	75 000	
Affischering	90 000	165 000
Programpatruller	90 000	90 000
Material för organisationernas direkta medverkan	450 000	450 000
Konferenser för instruktion och utbildning	40 000	40 000
Opinionsundersökning	48 000	48 000
Organisation		
Kanslichef, assistent, biträde m. m.	120 000	
Pressombudsman	10 000	
Reseombudsman	25 000	
Länsombud	200 000	355 000
Reserv	150 000	150 000
		<u>2 068 000</u>

Eftersom för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 700 000 kronor, bör för budgetåret 1955/56 ett anslag av 1 368 000 kronor ställas till arbetsutskottets disposition.

Departementschefen har anfört följande.

Den överarbetning av planerna för ifrågavarande upplysningskampanj, som verkställdes inom kampanjens arbetsutskott, synes mig ha lett fram till en effektiv och ändamålsenlig uppläggning av kampanjen. Den starka anknytningen till olika organisationer och sammanslutningar finner jag utgöra en garanti för att största möjliga slagkraft erhålles vid kampanjens genomförande, och det torde komma att visa sig värdefullt att organisationerna är beredda att medverka i den omfattning, som nu angivits. Avvägningen mellan de olika kampanjmedlen föranleder ingen erinran från min sida. Jag vill således tillstyrka, att kampanjen anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de riktlinjer, som nu uppdragits av arbetsutskottet.

De av arbetsutskottet angivna kostnaderna för upplysningskampanjen synes i stort sett icke böra föranleda någon erinran. Jag finner mig sålunda kunna godtaga den fördyring i fråga om kanslikostnader m. m., som följer med den starkare anknytningen av kampanjen till organisationerna, men vill dock understryka, att alla möjligheter att begränsa administrationskostnaderna bör tillvaratagas. Även i övrigt bör kampanjledningen, såsom framhållits av riksdagens särskilda utskott, utnyttja de besparingsmöjligheter, som kan yppa sig under kampanjens fortgång. Den totala kostnadsramen för kampanjen torde kunna begränsas till 2 000 000 kronor genom att viss minskning sker av det som reserv upptagna beloppet. Eftersom under innevarande budgetår anvisats ett anslag av 700 000 kronor, skulle för genomförandet av ifrågavarande kampanj erfordras en ytterligare medelsanvisning av 1 300 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 17 december 1954 beslutat avlåta proposition till riksdagen med förslag till vissa åtgärder för att främja ett alkoholfritt umgängesliv. Bl. a. förordas i propositionen att ett belopp av 200 000 kronor anvisas för en upplysningskampanj rörande alkoholfria fest- och sällskapsdrycker och ett alkoholfritt umgängesliv. Denna kampanj har förutsatts bli samordnad med upplysningskampanjen för ansvar och nykterhet och

ledd av för sistnämnda kampanj tillsatt centralkommitté och arbetsutskott. Vidare har förutsatts, att anvisande av nyssnämnda belopp skulle ske på så sätt, att nu förevarande anslag uppräknades med 200 000 kronor.

Anslaget synes sålunda för budgetåret 1955/56 böra uppföras med 1 500 000 kronor.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Magnusson* och *Björnberg* (I: 238) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagberg* i Malmö *m. fl.* (II: 366), i vilka såvitt nu är i fråga hemställt, att riksdagen måtte till ifrågavarande kampanj för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.

Beträffande motiveringen till nämnda yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 238.

Utskottet vill erinra om att riksdagen med bifall till utskottets hemställan i dess utlåtande nr 31 redan fattat beslut om att en upplysningskampanj för alkoholfria fest- och sällskapsdrycker och för ett alkoholfritt umgängesliv skall anordnas med stöd av statsmedel. Härvid har förutsatts en samordning med den allmänna upplysningskampanj för ansvar och nykterhet, varom i förevarande punkt är fråga och vars anslag i anledning härav skulle uppräknas med 200 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen i förevarande sammanhang anfört angående uppläggningsen av den allmänna upplysningskampanjen för ansvar och nykterhet kan utskottet i huvudsak biträda. Med understrykande av de av departementschefen framhållna besparingskraven och med avstyrkan av motionerna I: 238 och II: 366 får utskottet därför tillstyrka det för nästa budgetår begärda anslaget av 1 300 000 kronor. Med tillägg av det nyssnämnda beloppet av 200 000 kronor tillstyrker utskottet alltså sammanlagt ett anslag av 1 500 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och avslag å motionerna I: 238 och II: 366, såvitt nu är i fråga, till *Upplysningskampanj i samband med övergången till en friare försäljning av rusdrycker* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

72:o) **Bidrag till Föreningen fruktdrycker.** Kungl. Maj:t har (punkt 77, s. 109) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Föreningen fruktdrycker för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

I proposition den 17 december 1954 med förslag till vissa åtgärder för att främja ett alkoholfritt umgängesliv har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, bland annat, att bidrag av statsmedel fr. o. m. budgetåret 1955/56 måtte få under vissa förutsättningar utgå till Föreningen fruktdrycker för

upplysningsverksamhet rörande alkoholfria fest- och sällskapsdrycker. Bidraget, som förutsatts skola uppgå till högst 25 000 kronor, anses böra anvisas såsom ett obetecknat anslag.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft de under nästföregående punkt omnämnda motionerna I: 238 och II: 366, i vilka såvitt nu är i fråga hemställts, att riksdagen måtte avslå vad Kungl. Maj:t föreslagit under förevarande punkt i sjunde huvudtiteln.

Utskottet. Under erinran om att riksdagen med bifall till utskottets hemställan i dess utlåtande nr 31 beslutat, att bidrag av statsmedel må fr. o. m. budgetåret 1955/56 utgå till Föreningen fruktdrycker för upplysningsverksamhet rörande alkoholfria fest- och sällskapsdrycker hemställer utskottet, att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och avslag å motionerna I: 238 och II: 366, såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till Föreningen fruktdrycker* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 25 000 kronor.

73:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 109 och 110), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 700 000 kronor.

74:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79, s. 110), vilket innebär oförändrad medelstildelning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 35 000 kronor.

Stockholm den 22 mars 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Andersson, Leander, Boman, fröken Andersson, herrar Näsström, Gustaf Andersson, Einar Persson, Holmqvist, Nils Theodor Larsson, Sunne, Rikard Svensson, Bengtson och Jacobsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Lindholm, Rubbestad, Svensson i Ljungskile, Åkerström, Staxäng, Widén, Thapper, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Onsjö, Nihlfors, Almgren, Andreasson och fröken Vinge;

dock att herr Eriksson i Sandby deltagit i stället för herr Almgren vid behandlingen av punkterna 15—74.

Reservationer

1) vid *punkten 11* (Väckta motioner om anordnande av en folkräkning år 1955)

a) av herr *Boman*, fröken *Andersson*, herrar *Nils Theodor Larsson*, *Sunne*, *Svensson* i Ljungskile, *Widén*, *Nihlfors* och fröken *Vinge*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka anordnandet av en folkräkning år 1955 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Såsom i de väckta motionerna erinras, har centralbyrån ingående dryftat frågan om anordnande under innevarande år av en folkräkning med en rad statliga och kommunala myndigheter liksom även med näringslivets och arbetsmarknadens organisationer m. fl. Vid överläggningarna har otvetydigt framkommit, att ett påtagligt behov av aktualisering föreligger beträffande flertalet av de statistiska uppgifter som erhållits vid 1950 års folkräkning; främst gäller detta uppgifter avseende de minsta regionala enheterna. I enlighet härmed har också centralbyrån uppgjort ett program för en folkräkning utförd såsom en total räkning med huvudvikten lagd på redovisningen av dessa enheter. I jämförelse med 1945 och 1950 års folkräkningar upptager centralbyråns plan färre programpunkter, i det att programmet i huvudsak inskränkts till de båda huvudgrenarna, statistiken över ålder, kön och civilstånd samt yrkesstatistiken. En fördelning av utländska undersåtar och i utlandet födda personer har även upptagits på programmet.

Enligt utskottets mening skulle det mot bakgrunden av det allmänt omnämnta behovet — såväl för statliga och kommunala myndigheter som även för den samhällsvetenskapliga forskningen — av att förfoga över möjligast aktuella statistikmaterial framstå som i hög grad olägligt om den serie av folkräkningar med femårsintervaller, som förefunnits i vårt land ända sedan 1930, nu skulle brytas. En återgång till folkräkningar med tioåriga intervaller skulle, såsom i motionerna framhålles, med säkerhet medföra en allvarlig försämring för den ur samhällssynpunkt så betydelsefulla lokaliserings- och planeringsverksamhetens vidkommande. Dessa och övriga i motionerna anförda synpunkter utgör enligt utskottets mening tungt vägande skäl för att en allmän folkräkning anordnas innevarande år. Emellertid torde såsom i motionerna I: 239 och II: 373 förutsattes, vissa kostnadsbesparande inskränkningar i det ursprungliga folkräkningsprogrammet kunna vidtagas utan att syftet med folkräkningen fördenskull i någon mera väsentlig grad eftersättes. I sådant hänseende har i motionerna pekats på möjligheten att i fråga om yrkesstatistiken lämna en mindre detaljerad redovisning än den som centralbyrån tänkt sig; enbart genom att begränsa bearbetningen beträffande näringsgrensfördelningen till huvud- och undergrupper kan betydande besparingar vinnas. Ytterligare besparingar kan ernås genom slopande av statistiken över utländska undersåtar och utrikes födda. Den föreslagna intervjuundersökningen torde också utan allvarligare olägenhet kun-

na utgå ur programmet. Det är utskottets övertygelse att även en folkräkning utförd efter ett sålunda modifierat program kommer att fylla en central uppgift för alla därav berörda organ och mer än väl uppväga de därmed förenade kostnaderna. Utskottet vill därför föreslå att en folkräkning innevarande år anordnas efter i huvudsak de linjer, som uppdragits i motionerna I: 239 och II: 373. I fråga om personalbehovet torde centralbyråns i dess yttrande över motionerna framlagda beräkningar böra följas.

Beträffande kostnaderna för en på angivet sätt begränsad folkräkning har dessa av centralbyrån angivits till sammanlagt 2 765 000 kronor, innebärande en nedskärning jämfört med det ursprungliga programmet med 620 000 kronor. Av nämnda kostnader skulle å budgetåret 1955/56 belöpa 299 000 kronor, fördelade med 196 000 kronor å personalkostnader, 75 000 kronor i ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning samt 28 000 kronor till övriga utgifter. För avlöningar till personal vid 1955 års folkräkning torde för nästkommande budgetår böra uppföras ett anslag under sjunde huvudtiteln å 196 000 kronor. Övriga kostnadsposter påverkar beräkningen av centralbyråns omkostnadsanslag. Utskottet återkommer härtill i det följande. Vid bifall till vad utskottet föreslagit påkallas även viss omföring mellan ordinarie- och icke-ordinarie-posterna under centralbyråns avlöningsanslag. Även härtill återkommer utskottet i det följande.

Såsom centralbyrån förutsatt, bör Kungl. Maj:t erhålla riksdagens bemyndigande att utfärda för folkräkningens genomförande erforderliga författnings- och övriga bestämmelser.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 239 och II: 373 samt i anledning av motionerna I: 240 och II: 374, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

1. till *Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal vid 1955 års folkräkning* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 196 000 kronor;

2. bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda för folkräkningens genomförande erforderliga författnings- och övriga bestämmelser.»

b) av herr *Persson* i Växjö

c) av herr *Almgren*

2) vid *punkten 12* (Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet) av herr *Boman*, fröken *Andersson*, herrar *Nils Theodor Larsson*, *Sunne*, *Svensson* i Ljungskile, *Widén*, *Nihlfors* och fröken *Vinge*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Vid bifall till utskottets under punkten 11 framställda förslag bör det belopp, varmed medel under nu förevarande punkt av Kungl. Maj:t före-

slagits överförda från ordinarieposten till icke-ordinarieposten, bestämmas till 200 000 kronor.

Under erinran att riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under för flera huvudtitlar gemensamma frågor framställda förslag om uppflyttning av en kontoristtjänst vid centralbyråns jordbruksstatistiska avdelning till kansliskrivartjänst och då Kungl. Maj:ts förslag i övrigt icke givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 239 och II: 373 samt I: 240 och II: 374, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den för statistiska centralbyrån gällande personalförteckningen uppföra en tjänst som byråchef i Ce 37;

b) godkänna följande avlöningsstat för statistiska centralbyrån, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 288 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	650 200
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	320 500
	Summa kronor 2 259 300

c) till *Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 2 259 300 kronor.»

3) vid *punkten 14* (Statistiska centralbyrån: Omkostnader) av herr *Boman*, fröken *Andersson*, herrar *Nils Theodor Larsson*, *Sunne*, *Svensson* i *Ljungskile*, *Widén*, *Nihlfors* och fröken *Vinge*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse.

»Ett bifall till utskottets under punkten 11 gjorda hemställan föranleder en uppräknig av posten till Övriga expenser med 28 000 kronor samt av posten till Övriga utgifter: Ersättning till maskincentralen för hålkortsbearbetning med 75 000 kronor. I övrigt har Kungl. Maj:ts förslag inte givit utskottet anledning till erinran.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom motionerna I: 239 och II: 373 och I: 240 och II: 374, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, till *Statistiska centralbyrån: Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 885 500 kronor.»

4) vid *punkten 42* (Kontrollstyrelsen: Lokala skattekontrollen) av herr *Nihlfors*.

5) vid *punkten 63* (Provisorisk skatteersättning till kommunerna m. m.) av fröken *Andersson*, herrar *Skoglund* i Doverstorp och *Staxäng*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse.

»Den höjning av de kommunala ortsavdragen som genomfördes av 1950 års riksdag har blott inneburit ett återställande av avdragens reella nivå till den år 1928 beslutade. Efter den mycket snabba stegring det kommunala skatteunderlaget undergått sedan dess, även bortsett från penningvärdeförsämringen, borde i princip en sådan ortsavdragshöjning ha kunnat genomföras utan att staten på något sätt hade trätt emellan. Det var dock naturligt att statsmakterna sökte mildra själva övergångssvårigheterna genom att då lämna ett särskilt bidrag. Den skatteersättning till kommunerna som riksdagen beslöt för detta ändamål var också, såsom betonas i årets statsverksproposition, att betrakta såsom 'ett provisorium, vilket skulle omprövas, sedan tillräckliga erfarenheter vunnits angående ortsavdragsreformens verkningar och kommunernas fortsatta behov av sådan skatteersättning'. Enligt utskottets mening är tiden nu inne att avveckla detta statsbidragssystem. Såsom chefen för finansdepartementet anfört i Bilaga 1 till årets statsverksproposition: Inkomsterna, har kommunerna numera en mycket tillfredsställande ekonomi och en mycket hög likviditet. Systemet för skatteersättningen är vidare så utformat, att ersättningen utgår utan avseende vid om den mottagande kommunen har något verkligt behov därav. Utskottet erinrar i detta avseende om att bidraget till skattetyngda kommuner icke beräknas kräva högre anslag för nästa budgetår än 5 milj. kronor.

I motionerna I: 89 och II: 130 yrkas, att till provisorisk skatteersättning till kommunerna m. m. för budgetåret 1955/56 skall anvisas ett förslagsanslag av 23 600 000 kronor, vilket innebär att själva skatteersättningen nedsättes med hälften. Till denna skulle därefter alltjämt återstå ett belopp av 23 400 000 kronor. Utskottet ansluter sig till motionärernas yrkande. Vid bifall härtill skapas förutsättningar för ett upphävande, på sätt i motionerna jämväl yrkas, av förordningen den 1 juni 1951, nr 568.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

I. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 89 och II: 130, i vad de avser medelsanvisningen, till *Provisorisk skatteersättning till kommunerna, m. m.* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 23 600 000 kronor;

II. med bifall till motionerna I: 89 och II: 130, i vad de icke behandlats under I, antaga vid motionerna fogat förslag till förordning angående upphävande av förordningen den 1 juni 1951, nr 568.»

6) vid *punkten 71* (Upplysningskampanj i samband med övergången till en friare försäljning av rusdrycker) av fröken *Andersson*, herrar *Nils Theo-*

dor Larsson, Skoglund i Doverstorp, Rubbestad, Staxäng och Onsjö, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse.

»Utskottet vill erinra om att riksdagen med bifall till utskottets hemställan i dess utlåtande nr 31 redan fattat beslut om att en upplysningskampanj för alkoholfria fest- och sällskapsdrycker och för ett alkoholfritt umgängesliv skall anordnas med stöd av statsmedel. Härvid har förutsatts en samordning med den allmänna upplysningskampanj för ansvar och nykterhet, varom i förevarande punkt är fråga och vars anslag i anledning härav skulle uppräknas med 200 000 kronor.

Beträffande den allmänna upplysningskampanjen för ansvar och nykterhet har utskottet ansett sig inte kunna tillstyrka att densamma anordnas i av departementschefen förordad omfattning. Enligt utskottets mening har i motionerna I: 238 och II: 366 anförts bärande skäl för en begränsning av kampanjen och för anvisande av ett lägre belopp än det av Kungl. Maj:t begärda. Utskottet anser härvid i likhet med motionärerna ett anslag av 600 000 kronor vara tillräckligt. Häri bör inräknas det nyssnämnda beloppet av 200 000 kronor, vilket riksdagen redan i princip godtagit.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 238 och II: 366, såvitt nu är i fråga, till *Upplysningskampanj i samband med övergången till en friare försäljning av rusdrycker* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kronor.»

7) vid *punkten 72* (Bidrag till Föreningen fruktdrycker), av fröken Andersson, herrar Skoglund i Doverstorp, Rubbestad, Staxäng och Onsjö, vilka under hänvisning till reservationen 1) till utskottets utlåtande nr 31 ansett att utskottet bort avstyrka Kungl. Maj:ts förslag och därför hemställa,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 238 och II: 366, såvitt nu är i fråga, avslå Kungl. Maj:ts förslag om ett anslag av 25 000 kronor till Föreningen fruktdrycker.»